

Sygn. akt VIII Gz 469/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy,

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Patrycja Baranowska

SR del. Rafał Lila (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. O.

przeciwko K. Ł.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, XI Wydział Gospodarczy zawarte w pkt III. wyroku z dnia 1 sierpnia 2017 r., sygn. akt XI GC 918/17

postanawia:

I. zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.385,75 zł (tysiąca trzystu osiemdziesięciu pięciu złotych siedemdziesięciu pięciu groszy) tytułem kosztów postępowania oraz nakazuje Skarbowi Państwa Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie wypłacić powodowi kwotę 707 zł (siedmiuset siedmiu złotych) tytułem zwrotu połowy opłaty od pozwu;

II. oddala zażalenie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 113,08 zł (stu trzynastu złotych ośmiu groszy) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Patrycja Baranowska SSO Piotr Sałamaj SSR del. Rafał Lila

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu w dniu 13 lutego 2017 r. powód domagał się od pozwanego zapłaty kwoty 28.265,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Żądał także zwrotu kosztów procesu.

W sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzeciwie do nakazu zapłaty pozwany podniósł, że zapłacił kwotę dochodzoną pozwem w ten sposób, że:

- w dniu 13 maja 2016 r. uiścił kwotę 7.000 zł,

- w dniu 3 czerwca 2016 r. uiścił kwotę 7.095,80 zł,

- w dniu 30 marca 2017 r. uiścił kwotę 14.169 zł.

Pismem procesowym z dnia 18 lipca 2017 r. powód cofnął pozew co do należności głównej. Podtrzymał jednak żądanie zapłaty odsetek za okres opóźnienia i zażądał zwrotu kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 1 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie od poszczególnych kwot składających się na należność główną, za okres od dnia ich wymagalności do dnia spełnienia świadczenia, umorzył postępowanie w pozostałym zakresie i w pkt III. zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu. Argumentując na rzecz rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd wskazał, że na dzień wytoczenia powództwa było ono uzasadnione w około 50%, co uzasadnia wzajemne zniesienia kosztów. Jako podstawę rozstrzygnięcia przywołał art. 100 k.p.c. i wyjaśnił, że powodowi nie należy się zwrot opłaty od pozwu w żadnym zakresie pomimo cofnięcia pozwu.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył powód, który wniósł o jego zmianę przez zasądzenie od pozwanego 3.126 zł tytułem kosztów postępowania. W uzasadnieniu wywodził, że powództwo w dacie złożenia pozwu było uzasadnione co do kwoty 14.169,60 zł. Sąd Rejonowy zaś niewłaściwie zastosował przepis art. 100 k.p.c. Skarżący wniósł również o zwrot kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się częściowo uzasadnione.

Trafne pozostawały ustalenia Sądu Rejonowego co do tego, że powództwo w dacie złożenia pozwu było uzasadnione w części, a mianowicie w około 50%. Ustaleń tych nie kwestionował skarżący.

Powyższe zasadnie skłoniło Sąd Rejonowy do zastosowania normy art. 100 k.p.c., co jednak nie doprowadziło do trafnych wniosków. Przywołany przepis przewiduje, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Wyjaśnić należy, że decyzja, czy w wypadku uwzględnienia powództwa tylko w pewnej części koszty procesu powinny być wzajemnie zniesione, czy też stosunkowo rozdzielone, powinna być zawsze oparta na słuszności i w tym zakresie sąd zachowuje prawo do dyskrecjonalnej oceny (por. postanowienie SN z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 4/12, IC 2013, nr 10, s. 46).

Kontynuując powyższą myśl stwierdzić należy, że wzajemne zniesienie kosztów procesu w sytuacji, gdy powództwo zostało uwzględnione mniej więcej w połowie, może być rażąco niesłuszne, jeżeli w danym wypadku znaczna była różnica wysokości kosztów każdej ze stron. Realny wynik wzajemnego zniesienia kosztów procesu jest wówczas zupełnie inny niż wynik rozdzielania tych kosztów po połowie. W razie stosunkowego rozdzielania kosztów procesu rozszczenie o częściowy zwrot tych kosztów przysługuje nie tylko powodowi względem pozwanego, ale i pozwanemu względem powoda. Obliczając więc ostatecznie wynik stosunkowego rozdzielania kosztów, należy w równym stopniu uwzględnić koszty poniesione przez powoda, jak również koszty poniesione przez pozwanego (szerzej kwestia została omówiona w orzeczeniu SN z dnia 21 stycznia 1963 r., III CR 191/62, OSNCP 1964, nr 1, poz. 16 z aprobującą glosą W. Wengerka, OSPiKA 1964, z. 11, poz. 224 oraz z omówieniem E. Wengerka, Przegląd orzecznictwa, NP 1965, nr 7–8, s. 865).

Jakkolwiek art. 100 k.p.c. nie wymaga arytmetycznie dokładnego rozdzielania kosztów procesu według stosunku części uwzględnionej do oddalonej, to jak była o tym mowa wyżej, stawia słuszność jako zasadnicze kryterium rozłożenia kosztów (np. orzeczenie SN z dnia 30 kwietnia 1952 r., C 290/52, OSN 1953, nr 4, poz. 99; orzeczenie SN z dnia 11 stycznia 1961 r., 4 CZ 143/60, OSPiKA 1961, z. 11, poz. 317 z notką K.P. oraz z omówieniem W. S., Przegląd orzecznictwa, PiP 1962, z. 8–9, s. 390 i E. W., Przegląd orzecznictwa, NP 1962, nr 11, s. (...); wyrok SN z dnia 21 lutego 2002 r., I PKN 932/00, OSNP 2004, nr 4, poz. 63 oraz postanowienie SN z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 4/12, IC 2013, nr 10, s. 46). Omawiana zasada sprzeciwia się wzajemnemu zniesieniu kosztów procesu na podstawie art.

100 k.p.c. w razie istnienia znacznej różnicy kosztów poniesionych przez każdą ze stron oraz różnicy w kosztach, jaką każda ze stron powinna ponieść wskutek ostatecznego wyniku procesu.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy dostrzec, że powód poniósł wymierne koszty ochrony swoich praw na drodze sądowej, pozwany zaś poniesienia takich kosztów nie wykazał.

Koszty poniesione przez powoda obejmowały opłatę od pozwu, opłatę skarbową od pełnomocnictwa i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego. Po stronie pozwanego takie koszty nie wystąpiły. W tych okolicznościach, przy uwzględnieniu, że strony w równym stopniu utrzymały się ze swoimi stanowiskami wzajemne ich zniesienie pozostawałoby sprzeczne z kryterium słuszności. Dostrzec przy tym należy, że Sąd Rejonowy nawet na to kryterium się nie powoływał.

Mając na uwadze powyższe przyjąć należało, że powodowi należy się zwrot 50% uzasadnionych kosztów postępowania. Do tych zaś należy zaliczyć połowę opłaty sądowej, liczonej od kwoty uzasadnionego w dacie wniesienia pozwu żądania zapłaty 14.169,60 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego i opłata skarbową od pełnomocnictwa. Połowa sumy wymienionych powyżej należności wynosi 1.385,75 zł. Jedynie dla porządku wskazać należy, że nie stanowią uzasadnionych kosztów postępowania te, których powód mógł uniknąć. Uwaga ta odnosi się do opłaty sądowej należnej od kwoty 14.096,80 zł, która została uregulowana przed wystąpieniem z pozwem i w odniesieniu do której nie było przeszkód, aby cofnąć pozew przed wysłaniem odpisu pisma pozwanemu, co skutkowałoby uzyskaniem zwrotu całej należnej od tej kwoty opłaty.

Prowadząc rozważania nad zasadnością zażalenia Sąd Okręgowy nie podzielił zapatrywania Sądu Rejonowego co do kwestii zwrotu powodowi części opłaty od cofniętego pozwu.

W tej materii należy wskazać, że w art. 79 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zawarte są dwa unormowania. Pierwsze dotyczy sytuacji, w której cofnięcie pisma nastąpiło przed wysłaniem jego odpisu innym stronom, a co uzasadnia zwrot całej uiszczonej od tego pisma opłaty (art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. b). Drugie wiąże się ze skierowaniem sprawy na posiedzenie, gdy zwraca się jedynie połowę opłaty uiszczonej od pisma cofniętego przed rozpoczęciem posiedzenia (art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a).

Posiedzeniem, na które sprawa została skierowana, jest pierwsze posiedzenie przeznaczone na rozprawę. Wprawdzie komentowany przepis wyraźnie o tym nie stanowi, tak jak miało to miejsce w art. 35 ustawy - przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, dotyczącym tej samej materii, że chodzi o cofnięcie pisma "przed rozpoczęciem rozprawy lub posiedzenia, na które sprawa została skierowana", lecz taki wniosek należy wyprowadzić z analizy art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. b u.k.s.c. oraz przepisów kodeksu postępowania cywilnego regulujących zagadnienia związane z posiedzeniami sądowymi. Zasadą jest, że sąd rozpoznaje sprawy w procesie na rozprawie (art. 148 § 1 in fine k.p.c.) i dążyć powinien do tego, aby rozstrzygnięcie nastąpiło na pierwszym przeznaczonym na nią posiedzeniu (art. 6 in fine k.p.c.). Na takie posiedzenie sprawa jest kierowana wówczas, gdy pozytywnie zakończyły się czynności przygotowawcze poprzedzające przystąpienie do rozpoznawania sprawy.

R. stwierdzić należy, że powodowi należał się zwrot połowy opłaty od pozwu, albowiem jego cofnięcie co do należności głównej nastąpiło przed rozpoczęciem posiedzenia na które sprawa została skierowana.

W powyższych okolicznościach zaskarżone rozstrzygnięcie podlegało, na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. zmianie w zakresie opisanym w pkt I. postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie i oddaleniu w pozostałym zakresie na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c.

Wobec tego, że zażalenie okazało się uzasadnione w części, a mianowicie w około 44% w takim też stosunku należy się powodowi zwrot kosztów postępowania zażaleniowego. Na koszty te składało się wynagrodzenie pełnomocnika, ustalone stosownie do przepisu § 10 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata od zażalenia w wysokości 32 zł. Po

stosunkowym rozliczeniu tych kosztów pozwany pozostaje zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty wskazanej w pkt III. sentencji postanowienia (257 zł x 44%).

SSO Patrycja Baranowska SSO Piotr Sałamaj SSR del. Rafał Lila

Sygn. akt VIII Gz 469/17

ZARZĄDZENIA:

1. (...)

2. (...)

- (...)

- (...)

3. (...)

(...)